

Člen skupiny **e-on**

Fungovanie liberalizovaného trhu s elektrinou

Marian Kapec, vedúci regulácie, Západoslovenská
energetika, a.s.

26.11.2012

- **Povinnosť členských krajín transponovať smernicu Európskeho parlamentu a rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES 72/2009, do 03.03.2011:**

Neúspešná transpozícia v termíne určenom smernicou:

Transpozícia bola schválená Vládou SR 09.11.2011. NR SR posunula 02.12.2011 návrh transpozície do druhého čítania. NR SR začala prerokovávať transpozíciu v druhom čítaní 31.01.2012 bez stanovísk príslušných parlamentných výborov (neboli uznášaniaschopné). 02.02.2012 minister hospodárstva stiahol transpozíciu z parlamentu, nakoľko vládna koalícia jednoznačne nepodporovala transponované znenie zákonov.

Transpozícia schválená parlamentom 31.07.2012:

3. liberalizačný balík bol transponovaný do slovenskej legislatívy prostredníctvom nového zákona o energetike a nového zákona o regulácii v sieťových odvetviach:

→ Vláda SR schválila 31.05.2012 návrh zákona o energetike a návrh zákona o regulácii v sieťových odvetviach a doručila návrhy do parlamentu bez medzirezortného pripomienkového konania.

→ Zákony boli schválené v parlamente 31.07.2012 s účinnosťou od 01.09.2012.

- Kľúčové zmeny vyplývajúce z nového zákona o energetike priamo ovplyvňujúce skupinu ZSE a jej zákazníkov:
  - **21 kalendárnych dní na zmenu dodávateľa a fyzické odpočty realizované PDS v procese zmeny dodávateľa** (alebo tzv. samoodpočet, odpočet nahlásený odberateľom alebo novým dodávateľom potvrdený PDS) od 01.09.2012.
  - **Prísnejšie pravidlá pre oddelenie činností nesúvisiacich s distribúciou elektriny od PDS** od 01.01.2013 (nezameniteľnosť PDS s dodávateľom; schvaľovanie osoby zodpovednej za program súladu na ÚRSO a táto osoba musí byť v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva PDS; odmeňovanie manažérov PDS by malo byť závislé len na výsledkoch PDS).
  - **Nový spôsob bilancovania PDS na zúčtovateľa odchýlok** od 01.09.2012 (tzv. zvyškový diagram je priradený PDS).

- Kľúčové zmeny vyplývajúce z nového zákona o energetike priamo ovplyvňujúce skupinu **ZSE a jej zákazníkov**:
  - PDS musel predložiť na ÚRSO do konca septembra 2012 **všetky zmluvy so spoločnosťami v rámci vertikálne integrovaného podniku** a po 01.09.2012 PDS musí predložiť uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou v rámci vertikálne integrovaného podniku do 15 dní po uzatvorení zmluvy.
  - PDS musí uzatvárať **zmluvy o pripojení len s vlastníkmi odberných miest** a do konca roku 2012 musí zosúladiť existujúce zmluvy o pripojení s novou legislatívou.
  - ÚRSO musí vydať **nové Pravidlá trhu** do konca júna 2013 (očakáva sa, že ÚRSO vydá nové Pravidlá trhu skôr, t.j. do konca roka 2012).
  - Ustanovenia týkajúce sa **inteligentných meracích systémov**.

- Kľúčové zmeny vyplývajúce z nového zákona o regulácii v sieťových odvetviach priamo ovplyvňujúce **skupinu ZSE a jej zákazníkov**:
  - **Zavedenie cenovej regulácie dodávky elektriny & plynu malým podnikom** od 01.01.2013 (ročná spotreba malého podniku: elektrina < 30 MWh, plyn < 100 MWh)
[cenová regulácia malých podnikov v elektrine už aplikovaná v 2009-11].
  - **Automatické kompenzácie zákazníkom za nedodržané štandardy kvality PDS** a dodávateľa (podľa schválenej vyhlášky od 01.01.2013).
  - PDS musel predložiť úpravu prevádzkového poriadku PDS na schválenie na ÚRSO do 60 dní od účinnosti nového zákona; zároveň ÚRSO do konca marca 2013 vydá **vzorový prevádzkový poriadok PDS** a podľa toho bude musieť PDS aktualizovať svoj prevádzkový poriadok do konca mája 2013.

- Kľúčové zmeny vyplývajúce z nového zákona o regulácii v sieťových odvetviach priamo ovplyvňujúce **skupinu ZSE a jej zákazníkov**:

- Od 01.09.2012 na každú **zákazku nad 100 tis. EUR**, ktorú chce obstarat' regulovaný subjekt (PPS, PDS, dodávateľ, výrobca) tvoriaci súčasť vertikálne integrovaného podniku, musí byť realizovaná **verejná obchodná súťaž** a zároveň zmluvy na poskytovanie služieb medzi PDS / dodávateľom elektriny a inou spoločnosťou **v rámci vertikálne integrovaného podniku musia byť schválené ÚRSO-m.**

Prechodné ustanovenie: zmluvy podpísané pred 01.09.2012 musia byť zosúladené s legislatívnou úpravou do konca roka 2013.

Priestor na zlepšenie do budúca pri závažných legislatívnych zmenách:

- **Pripomienkové konanie:** transpozícia nebola pripomienkovaná, pričom zákon o regulácii v sieťových odvetviach bol úplne iný, ako návrh počas prvej, neúspešnej transpozície, kedy bolo realizované pripomienkové konanie).
- **Relevantná legisvakačná doba:** transpozícia nemala žiadnu legisvakačnú dobu, t.z. nebol žiadny čas pre verejnosť na oboznámenie sa so schváleným znením (zákony boli zverejnené v Zbierke zákonov 31.08.2012, pričom účinnosť zákonov bola od 01.09.2012).
- **Pripravená sekundárna legislatíva:** transpozícia nemala ihneď pripravenú nadväzujúcu sekundárnu legislatívu (napr. vyhláška MH SR, ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny, je účinná až od 01.10.2012, vyhláška ÚRSO, ktorou sa ustanovujú štandardy kvality prenosu elektriny, distribúcie elektriny a dodávky elektriny, je účinná od 15.09.2012, pričom pôvodné vyhlášky prestali platiť k 01.09.2012).

- Market coupling CZ – SR – HU:
    - Zvýšenie likvidity spotového trhu a transparentnosti stanovovania cien elektriny.
    - Vplyv nielen na dodávateľov elektriny, ale aj na PDS (pri predaji elektriny vykúpenej v rámci povinného výkupu OZE & KVET sa zvažuje ÚRSO-m cena elektriny pri dennom obchodovaní v obchodnej oblasti, v rámci ktorej je denný trh s elektrinou organizovaný OKTE).
  - Miera výnosnosti regulačnej bázy aktív pred zdanením na roky 2012 a 2013 (WACC) určená ÚRSO-m na úrovni 6,04%:
    - Síce len jeden parameter výpočtu regulovaných cien (pre PPS, PDS), ale ľahko porovnateľný.
    - CZ = 7,92% (distribúcia elektriny); HU = 7,78%.
- **Legislatívne pravidlá a regulačný rámec (vrátane návratnosti investícií) by mali byť založené na rovnakých princípoch tak, aby vysielali neskreslené signály pre potenciálnych investorov & existujúcich investorov v priestore regiónu.**

- Zvyšovanie počtu zmien dodávateľa elektriny.
- Skracovanie procesu zmeny dodávateľa elektriny.
- Zvyšovanie počtu dodávateľov elektriny.
- Zjednocovanie pravidiel PDS na komunikáciu s dodávateľmi elektriny.
- Reálna dodávka poslednej inštancie.
- Koncová cena elektriny výrazne ovplyvnená podporou výroby elektriny z OZE a KVET.
- Automatické kompenzácie za nedodržané štandardy kvality od 01.01.2013.
- Implementácia inteligentných meracích systémov.
- Ochrana spotrebiteľa.
- Posilnenie právomocí regulátora.

→ **Automatizácia & zjednocovanie procesov PDS.**

→ **Potreba jasnej primárnej a sekundárnej legislatívy.**

→ **Pri zavádzaní nových povinností (podpora OZE a KVET, implementácia IMS, ...) potrebné dôkladne zvážiť prínosy a náklady nielen z krátkodobého hľadiska.**